

during the war against the destruction of Bulgarian Jews created the idea, that the heroes were all. But research by R. Avramov, L. Cohen, B. Dicheva D. Parvanova show, that everything is much more tragic.

Methods. Including in research a chronological and retrospective methods, it became apparent, that those responsible for the Holocaust in Bulgaria are many.

Conclusion. Therefore, in the history of Bulgaria there are many problems, that need coverage. Created by the Bulgarian Communist Party history should not exist today. The only way to form a new generation of citizens, which consciously will assess the situation.

Key words: Shoah, anti-Semitism, socialism, de-communization, the deportation, policy memory

Одержано редакцією 19.05.2017
Прийнято до публікації 31.05.2017

УДК 930.85

ПОДЕНКО Віктор Петрович,
аспірант кафедри українознавства
Національного університету
харчових технологій,
e-mail: podenko@ukr.net

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА САМОІДЕНТИЧНІСТЬ: АЛГОРИТМИ СТАНОВЛЕННЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

В ході дослідження було розглянуто проблеми становлення національної ідентичності українців в умовах глобалізаційних процесів під впливом різних історичних факторів. Розкрито поняття національної свідомості, національної ідентичності та української національної ідеї. Стаття присвячена одній з актуальних проблем характеристики впливу історичних процесів радянського та пострадянського періоду на збереження національної ідентичності українців.

Ключові слова: глобалізація, глобалізаційні процеси, національна самоідентичність, українська національна ідея.

Постановка проблеми. Інтеграція України в міжнародний освітній простір вимагає кардинальних змін в напрямку підвищення якості й конкурентоспроможності національної освіти, її модернізацію, зміни освітньої парадигми та пошуку альтернативних моделей організації навчання. Ці питання постійно привертають до себе увагу освітян, громадськості, держави: політика України в освітньому спрямуванні полягає у розв'язанні питань, що в глобалізаційно-інтеграційних процесах постають, як перед національною системою освіти, так і, зокрема, вищою школою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанню вивчення національної ідентичності в умовах глобалізаційних процесів приділяється значна увага у працях таких дослідників, як В. Ліпкан, Г. Касьянов, Е. Сміт, М. Боришевський, М. Розумний, Е. Гелнер. Вищевказані дослідники порушували тему російського впливу (царизму та радянської доби) на формування та становлення української національної ідеї. Аналізували процеси самоідентичності українського народу, заклавши фундаментальне підґрунтя до поглибленого вивчення національної української самоідентичності в умовах глобалізаційних процесів.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Оновлена стратегія філософії освіти, її реформування вимагають принципово нових наукових досліджень, обґрунтованого та послідовного запровадження передових науково-педагогічних технологій, раціональних і ефективних підходів до організації наукової та інноваційної діяльності у сфері освіти. Розвиток системи освіти в зазначеному напрямі ґрунтується на: 1) рекомендаціях Нової стратегічної програми європейського співробітництва в галузі освіти і навчання «Освіта і навчання 2020», спрямованої на розбудову інформаційно зорієнтованих європейських суспільств та перетворення навчання протягом життя на реальність; 2) забезпеченні пріоритетності розвитку науки та науково-технічного потенціалу вищих навчальних закладів шляхом виділення коштів із державного бюджету на перспективні наукові проекти і скорочення кількості розпорядників бюджетних коштів у сфері науки; 3) створенні ефективної системи методологічного, науково-методичного супроводження модернізації національної освіти, прогнозуванні тенденцій інноваційного розвитку системи

освіти з використанням результатів моніторингових досліджень; генеруванні інноваційних ідей, їх визначенні, відборі та забезпеченні впровадження; формуванні відкритої інформаційно-аналітичної бази новацій у всіх підсистемах освіти; 4) осучасненні тематики основних напрямів наукових досліджень у вищих навчальних закладах та наукових установах освітньої галузі, у системі післядипломної педагогічної освіти, виконанні та відборі на конкурсних засадах проектів комплексних наукових досліджень і розробок, що здійснюються за кошти державного бюджету та залучених інвестицій; 5) проведенні практико-орієнтованих психолого-педагогічних досліджень з актуальних проблем розвитку освіти, застосуванні нових концептуально-методологічних підходів до розроблення державних стандартів освіти; 6) розробленні інваріантної складової навчання з кожного предмета на основі компетентнісного підходу до навчання та норм психофізичного розвитку дитини, а також відповідних педагогічних технологій; 7) вивченні потреб та забезпеченні розвитку обдарованих дітей, розробленні індивідуальних методик організації їх навчання та соціалізації, проектуванні особистісно-розвивального середовища обдарованих дітей і молоді; 8) розробленні ефективних моделей інтеграції в суспільство дітей і молоді з особливими освітніми потребами шляхом сучасного науково-методичного забезпечення змісту корекційної та інклюзивної освіти; 9) створенні нормативно-правового, методологічного, науково-методичного, навчально-технічного забезпечення системи освіти, що враховує оцінювання якості і результативності навчальної та виховної діяльності навчальних закладів, системи консультування і наукових експертиз; 10) створенні системи мотивацій, стимулювання та заохочення інноваційної діяльності у сфері освіти, розробленні нових концептуальних моделей удосконалення окремих підсистем освіти; 11) розробленні системи нівелювання ризиків негативних наслідків інноваційної діяльності в системі освіти [1]. Зазначене вище має тісно переплітатись із процесом становлення української національної самоідентичності в умовах євроінтеграції та глобалізації зокрема.

Тому, **метою** нашої наукової розвідки є дослідження алгоритмів становлення української національної самоідентичності в умовах глобалізаційних процесів із урахуванням особливостей самосприйняття людиною себе як складової українського народу в залежності від вікової категорії (народжені у СРСР і після проголошення незалежності України), рівня освіти, культури та соціальної активності.

Виклад основного матеріалу. Глобалізаційні процеси ХХІ століття активізували розвиток національної ідентифікації, національної самосвідомості та Української національної ідеї. Відокремлення своєї нації, піднесення самоідентичності українського народу особливо гостро відчувається в умовах євроінтеграції, під впливом зовнішньої агресії та за сприяння державної політики. Надалі, наведемо основні поняття зазначеного. Відтак, національна свідомість (ідентичність) – це насамперед уявлення про себе, як про національну спільноту, про націю. Коли особистість вважає себе частиною такої спільноти й усвідомлює особливі відмінні риси даної спільноти, можна стверджувати факт існування національної свідомості (ідентичності). Тут ідеться не лише про відокремлення «ми» від «не ми» [1, 284].

Дослідженнями встановлено певні закономірності та фази розвитку національної ідентичності особистості. Перша фаза проходить у дитячому віці. Ключовий вплив на становлення національної ідентичності на даному етапі має сімейне середовище, - мала соціальна група. Наступні фази відбуваються у результаті інститутів соціалізації – дошкільні заклади освіти, середня та вища школа, колектив підприємства тощо. Проходження цих фаз поступово вибудовує національну самоідентичність, в якій все вагомішими стають національні складові.

У 90-х роках ХХ століття активно досліджується проблема становлення національної ідентичності. Національна ідентичність у таких дослідженнях визначається як процес ототожнення, уподібнення себе з певною нацією [2].

Розуміння поняття «ідентичність» нездійснене без усвідомлення пов'язаного з ним терміну «ідентифікація». Термін «ідентифікація» походить від пізньолатинського «*identificare*» і в буквальному розумінні означає ототожнення, уподібнення, впізнання, встановлення збігу об'єктів. У «Філософському енциклопедичному словнику» ідентифікацією називають «дію, спрямовану на встановлення ідентичності» [3, 233]. Тобто ідентифікація (самоідентифікація) передбачає виявлення спільних або специфічних ознак при

співвіднесенні одного суб'єкта з іншим. А ідентичність є результатом процесу ідентифікації (самоідентифікації). Національна ідентичність при цьому є наслідком ототожнення людини із певною спільнотою, прийняття норм та моделей поведінки такої спільноти.

Під національною ідеєю ми розуміємо поняття духовної основи життєдіяльності нації, система соціокультурних координат, яка задає їй світоглядні та цілепокладаючі орієнтири, визначає ціннісні орієнтації. На побутовому рівні – відчуття й розуміння спільності історичної долі, усвідомлене сприйняття нерозривності генетичного зв'язку нації, держави, особи, власний ідеал народу, що є узагальненим (часто інстинктивним, підсвідомим) уявленням про призначення нації та її місце в навколишньому світі. На політичному рівні – система символів і вольовий імпульс, що виступають духовною основою національних рухів і національної самоідентифікації, стрижень національної ідеології, політичний проєкт майбутнього нації. На теоретичному рівні – узагальнена світоглядно-методологічна вихідна позиція в концепціях державотворення, національного інтересу, національної безпеки тощо. На пізнавальному рівні – гносеологічна конструкція, що відображає погляди визначних представників суспільної думки на процеси націє становлення, державотворення, на місце й роль націоналізму [4].

Мартін Бубер в роботі «Народ і його земля» зазначає: «Ми говоримо про національну ідею, коли який-небудь народ помічає свою єдність, свій внутрішній зв'язок, свій історичний характер, свої традиції, своє становлення і розвиток, свою долю і призначення, робить їх предметом своєї свідомості, мотивуванням своєї волі...» [5].

Головний редактор газети «День» Лариса Івшина так визначає українську ідею: «Це – ідентичність і модернізація. Тобто – розвиток, збільшення кількості українців – красивих, здорових, розумних та духовних, завоювання конкурентних позицій у своєму регіоні й світі, утримування духовного потенціалу... Ми повинні зберегти себе в кращій формі, яка нам дісталась за цивілізаційні періоди, і примножити той спадок» [6, 7].

Процес формування української національної ідеї можна відобразити за допомогою трьох історичних періодів, яким відповідають певні рівні зрілості національної свідомості українців:

1. Від пізнього середньовіччя до доби Гетьманщини (кінець XV – кінець XVIII століття): усвідомлення українцями себе як єдиного народу з самобутньою культурою та менталітетом; усвідомлення рівних із сусідніми народами прав на свободу;

2. Від початку XIX ст. до розпаду УНР (початок XIX – 1919 рік): створення літературної мови, формування власної політичної та наукової думки, театру та літератури, що свідчить про духовне осмислення власної національної ідентичності; прагнення до створення власної держави;

3. Від відновлення незалежності України до сьогодні (від 1991 року): формальне утворення української нації; «постколоніальний» менталітет нації – відсутність гордості за власну мову та культуру [7].

Початок глобалізаційних процесів набирає обертів на першу половину XX сторіччя. Російський філософ М. Бердяєв у своїх роботах вживає терміни «культура» і «цивілізація», замінюючи відповідно терміни «самоідентифікація» та «глобалізація», які сформувалися пізніше [8].

Джерела українського націотворення у більшості модерністських підходів розглядається у контексті політичних, економічних, суспільних та культурних процесів XIX століття. Але неможливо заперечувати існування авторів, концепції яких наголошують на інтенсивність націотворення саме у XX столітті, не заперечуючи впливу попередніх поколінь. Одним із представників такої течії є канадський дослідник Борис Кравченко, який наголошує, що вирішальним у формуванні свідомості і української нації є XX століття, пов'язуючи зміни у національній свідомості українців з економічним та технологічним розвитком, переходом українського суспільства із аграрного в індустріальне. Такий перехід дав поштовх розвитку комунікативних можливостей, росту рівня освіченості населення, зруйнував існуючу соціальну структуру українського суспільства та формування нових соціальних культур, еліт. «Останні, по-перше, мали вплинути на формування української національної свідомості, а по-друге, скористатися нею як знаряддям для реалізації власних політичних амбіцій» [9, 335].

Тоталітарна радянська влада мала за мету придушення та викорінення національної ідентичності з українців. Здійснюючи ідеологічний тиск та стираючи основні риси націо-

нальної ідентичності, вкладалися притаманні ментальності «пасивність особи – відсутність волі до поліпшення життя власними силами, що доповнюється формальною активністю, про людське око, і напоказ, головне – створити враження, що людина працює, а не працювати на певний результат; комплекс меншовартості – і відчуття неспроможності через некомпетентність і непрофесіоналізм, зворотним боком чого є невмотивована амбіційність і хамство; патерналізм – і очікування від влади розв'язання власних проблем; безпорадність, сподівання на розв'язання проблем ззовні, на чийсь гуманітарну допомогу» [10].

При цьому використовувались методи коренізації з метою підсилення ефективності ідеологічної роботи. Коренізація полягала у використанні національної свідомості окремих народів для зміцнення позицій московського центру. Представники управлінських структур вивчали мову та культуру національних республік, запрошували до своїх лав представників місцевого населення, ніби то йшли на поступки національному рухові. Проте така політика мала за мету підсилення агітації та пропаганди мовами певної республіки, всебічний контроль периферії центром.

На противагу цьому частина консервативного керівництва комуністичної партії СРСР намагалася обґрунтувати відразу комуністичної еліти до української культури і мови, заявляючи про неминучість «боротьби двох культур». Мовляв, російська культура і мова в Україні пов'язані з містом і «найпрогресивнішим» у суспільстві робітничим класом, а українська культура та мова – з селом і «відсталим» селянством [11]. Згорання у 30-х роках «українізації», переслідування національної інтелігенції, відсутність державної підтримки української культури та переважно неукраїнський склад апарату республіки мала послідовний характер «стирання» української національної ідентичності.

Подальшим етапом стали 1950-1960 роки ХХ століття, в які культурний рух «шістдесятників» поступово набував ознак політичного. Але на той час українська національна ідентичність була вже достатньо розвинута, проникнувши те тільки в культурну, а й соціально-економічну сферу. Завдяки цьому радянська русифікація не мала такого руйнівного впливу та була неспроможна викоринити національну ідентичність українців.

У другій половині 1980-х років культурницький український рух поступово перетворився на політичний із подальшою реалізацією у формі проголошення незалежності України у 1991 році. Процес націотворення відновився. Та бурний його розвиток не відбувся через масштабну економічну кризу, розвал інфраструктури освіти, ускладненість мобілізації українців під національними гаслами через низький рівень самосвідомості, низький соціальний статус української мови через позиціонування як мови села, внаслідок реалізації політики русифікації.

Як бачимо, у процесі націотворення створюється певна «матриця», логічна схема, яка періодично під дією різних чинників і на різних історичних етапах самовідтворюється в іншому якісному вимірі, щоразу в коротший історичний термін. Елемент безперервності, а точніше регенеративності, у цьому процесі забезпечується наявністю інтелігенції, яка була й залишається ключовим соціально-культурним елементом цієї черги «відроджень» [1, 299].

Найбільш показовим є зрушення у національній ідентифікації української молоді. В ідентифікації молоді відбуваються два паралельних процеси: індивідуалізація прозахідного типу та пошук нової корпоративної самореалізації. Молодь прагне до самоорганізації на принципово новій етнонаціональній основі, що передбачає: пристосування індивідуальної свідомості, поведінки, культурного досвіду до мінливих наслідків техногенної революції; зниження у свідомості молоді значення держави як учасника процесів формування культурного простору; переорієнтацію свідомості значної частини молоді на відхід від неусвідомлених наслідків домінування вестернізації; формування соціокультурних механізмів становлення громадянського суспільства тощо [13, 214].

Висновки. Збільшення впливу глобалізаційних процесів на Україну відбувається на початку ХХ сторіччя. Самостійності у трактуванні своєї самоідентичності у розрізі глобалізаційних процесів українське суспільство набуває лише після 1991 року із проголошенням незалежності. Розрив у вивченні цієї проблематики між українськими і західними науковцями ще досить вагомий, що зумовлено «залізною завісою» радянської доби та необхідністю самостійно проходити шлях, який вже був подоланий західними дослідниками. Брак систематичності та послідовності проведення таких досліджень в Україні також є негативним фактором у вивченні даного напрямку.

Переосмислення подій ХХ сторіччя, за часів тоталітаризму зокрема, є важливою складовою формування сучасної української самоідентичності. Пов'язані з цим періодом трагічні події назавжди залишаться в національній пам'яті українського народу. Спираючись на досвід минулих поколінь, зберігаючи тисячолітню культурну спадщину Україна обрала вектор повернення до європейської цивілізації. Важливість єдності з європейськими країнами важко переоцінити, проте національна самоідентичність є найбільшим нашим скарбом, що виокремлює Україну як єдину і неповторну серед всіх держав світу. Перспективи подальших наукових розвідок ми вбачаємо в дослідженні процесу модернізації системи освіти. Зміст та організація історичної освіти є важливим елементом, адже саме вона – основа національної освіти, що розкриває особливості та тенденції розвитку світової та української історії як її частини з точки зору творчої та державницької діяльності окремих особистостей і нації в цілому, специфіки української національної ідентичності, вплив загальноєвропейських та загальносвітових тенденцій на формування української держави, пізнання сучасних глобалізаційних впливів на подальший її розвиток.

Список використаної літератури

1. Касьянов Г. В. Теорії нації та націоналізму: Монографія / Г. В. Касьянов. – Київ, 1999. – 352 с.
2. Гелнер Е. Нації та націоналізм / Е. Гелнер // Національна ідентичність: Хрестоматія / Т. Воропай (упорядник). – Харків: Крок, 2002. – 316 с.
3. Філософський енциклопедичний словник. Довідкове видання; [під ред. В. Шинкарука]. -К. : Абрис, 2002. – 233 с.
4. Нагорна Л. П. НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ [Електронний ресурс] // Енциклопедія історії України: Т. 7: Мі-О / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. – К.: В-во «Наукова думка», 2010. – 728 с.: іл.– Режим доступу: http://www.history.org.ua/?termin=Natsionalna_ideia.
5. Економічний націоналізм як складова національної ідеї [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://kobzar1814.blogspot.ru/2011/04/blog-post_7154.html.
6. Ліпкан В. А. Теоретичні основи та елементи національної безпеки України: Монографія / В. А. Ліпкан. – Київ: Текст, 2003. – 459 с.
7. Українська національна ідея. Функції культури [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://bibl.com.ua/kultura/3028/index.html>.
8. Парламентські слухання «Національна ідентичність в Україні в умовах глобалізаційних викликів часу: проблеми та шляхи збереження» [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://static.rada.gov.ua/zakon/skl6/11session/par_sl/sl0912109.htm
9. Грицак Я. Й. Страсті за націоналізмом. Історичні есеї / Я. Й. Грицак – Київ, 2004. – 343 с.
10. Політологічний енциклопедичний словник. – Київ: Генеза, 2004. – 335 с.
11. Українізація причини і наслідки [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrainereferat.org/uaref-514-1.html>
12. Розумний М. Формування національної ідентичності як пріоритет політики безпеки / М. Розумний, В. Андрусів // Політичний менеджмент. – 2010. – № 3. – С. 116 – 126.
13. Касьянов Г. В. Украина 1991 – 2007. Очерки новейшей истории / Г. В. Касьянов. – К: Наш час, 2008. – 480 с.

References

1. Kasyanov, G. (1999). *Theories of nation and nationalism*. Kyiv (in Ukr.)
2. Helner, E. (2002). Nations and Nationalism. In T. Voropay (Ed). *National Identity: (compiled)*. Kharkiv (in Ukr.)
3. Shynkaruk, B. (Ed.) (2002). *Philosophical Encyclopaedic Dictionary*. Kyiv (in Ukr.)
4. Nagorna L. (2010). National idea [electronic resource]. *Encyclopaedia of Ukrainian History*, 7, Kyiv (in Ukr.). Retrieved from http://www.history.org.ua/?termin=Natsionalna_ideia.
5. *Economic nationalism as part of the national idea* [electronic resource]. Retrieved from http://kobzar1814.blogspot.ru/2011/04/blog-post_7154.html. (in Ukr.)
6. Lipkan, V. (2003). *Theoretical foundations and elements of the national security of Ukraine*. Kyiv (in Ukr.)
7. *Ukrainian national idea. Functions culture* [electronic resource]. Retrieved from <http://bibl.com.ua/kultura/3028/index.html>. (in Ukr.)
8. National Identity in Ukraine in Globalization Challenges Conditions: Problems and their Solutions. *Parliamentary Hearings* [Electronic resource]. Retrieved from http://static.rada.gov.ua/zakon/skl6/11session/par_sl/sl0912109.htm (in Ukr.)
9. Hrycak, J. (2004). *Passion nationalism. Historical essays*. Kyiv (in Ukr.)
10. (2004) *Political Science Encyclopaedic Dictionary*. Kyiv (in Ukr.)
11. *Ukrainianization cause and effect* [electronic resource] - Retrieved from <http://www.ukrainereferat.org/uaref-514-1.html> (in Ukr.)
12. Rozumnyi, M., Andrusiv, B. (2010). Formation of national identity as a priority in security policy. *Politychnyy menedzhment (Political Management)*, 3, 116 – 126. (in Ukr.)
13. Kasyanov, G. (2008). *Ukraine 1991 – 2007. New history essays*. Kyiv (in Ukr.)

Podenko Viktor, PhD student of National University of Food Technologies, Department of Ukrainian Country Studies,
e-mail: podenko@ukr.net

UKRAINIAN NATIONAL SELF-IDENTITY: FORMATION ALGORITHMS IN THE CONDITIONS OF GLOBALIZATION PROCESSES

Abstract. Introduction. *The integration of our country into international educational space is connected with some qualitative and competitive changes in national educational system. Ethnic factors dominated in citizens' identification before the 21st century, today economic factors are clearly more important in this process. A significant increase in the mobility of young people increases the pace of changing of the place of residence, what leads to a focus on the formation of private interests instead of creating ties with rights and responsibilities towards certain nations. For many nation states, this development creates certain threats to their future development.*

The purpose of this research is to determine the key trends and changes in socioeconomic and cultural aspects of national identity with the goal to improve the security of nation states and to strengthen their competitiveness.

The research tasks are: to characterize the main approaches to determining nation's identity; to analyze the main economic, social, cultural criteria of national identity; to analyze the conducted survey concerning the key points of Ukrainians' national identity; to offer approaches to national identity shaping based not only on cultural and political, but also economic and social values.

Results. *The main criteria for the identification of a person with a particular nation are not only cultural, but also political, social and economic. In the context of globalization, the role of socioeconomic factors associated with the identification of a person with a group is clearly increasing, especially the role of public resources needed for economic development and the complicity in the use and management of these resources. A person needs self-identification to become a member of a social group for reproduction, for the use and protection of resources of the social groups' development and for the protection of vital interests that people cannot provide them or with the family. It is important for people to acquire a social role in the society through which they identify themselves with the rest of the nation.*

Originality. *In terms of urbanization, the global redistribution of ownership and the increasing mobility of young people causes a threat to the common value system of the society and thus to the common identity. Therefore, the state should support the creation of a new system of values, preferably based on the development of cultural practices, ideology and joint management of people.*

Conclusion. *The problem of Ukrainian national identity formation in the conditions of various historical globalization factors has been considered. The concept of national identity and the Ukrainian national idea has been discussed. The article is devoted one of the urgent problems of historical Soviet and post-Soviet influence period to preserve Ukrainian national identity.*

Key words. *Globalization, globalization process, national self-identity, Ukrainian national idea.*

Одержано редакцією 10.04.2017
Прийнято до публікації 31.05.2017

УДК 327(485):341.214

БРАЙЧЕВСЬКА Олена Андріївна,
кандидат історичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин та міжнародного права факультету права та міжнародних відносин Київського університету імені Бориса Грінченка,
e-mail: oab@ukr.net,
КОВАЛЬЧУК Юлія Олегівна,
бакалавр з країнознавства Київського університету імені Бориса Грінченка,
e-mail: kovalchuk.julie@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ ШВЕЦІЇ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ГЕОПОЛІТИЧНОЇ СИТУАЦІЇ

У статті досліджуються особливості сучасного зовнішньополітичного курсу Королівства Швеція в нових геополітичних умовах. З'ясовуються проблеми зовнішньополітичного вибору Швеції під впливом останніх подій на міжнародній арені, зважаючи на її нейтральний статус.